

«Розбудова Нації» — це офіційний орган ПУНу, який покликаний для документальної, програмної та ідеологічної підготовки до КУН. Складно визначити, який часопис мав більший вплив на свідому українську громадськість, проте важко переоцінити ту роль, яку виконали обидва журнали для українського суспільно-політичного і національно-культурного поступу.

1. *Баган О.* Націоналізм і націоналістичний рух / О. Баган. — Дрогобич : Відродження, 1994. — 192 с.
2. *Галайко Б.* Часопис «Сурма» — пресовий орган пропаганди Української військової організації / Б. Галайко // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». — Львів, 2008. — № 612 : Держава та армія. — С. 114—119.
3. *Грабовський С.* Радіожурнал «Україна Incognita» (Стенограма) [Електронний ресурс] / С. Грабовський, М. Стріха. — Режим доступу: uk.wikipedia.org.
4. *Кучерук О.* Останній паспорт Євгена Коновальця (до генези українсько-литовських стосунків між двома світовими війнами) / О. Кучерук // Пам'ять століть. — 2000. — № 5. — С. 59—63.
5. *Мартинець В.* Українське підпілля. Від УВО до ОУН : Спогади й матеріали до передісторії та історії українського організованого націоналізму / В. Мартинець. — [Б.м.], 1949. — 349 с.+ LXXVI.
6. Німеччина // Сурма. — 1930. — Ч. 11/12(38/39).
7. *Посівнич М.* Воєнно-політична діяльність ОУН в 1929—1939 рр. / М. Посівнич. — Львів, 2010. — 368 с.
8. *Ревера Б.* Часопис УВО «Сурма» (1927—1934 рр.): проблеми видання і розповсюдження / Б. Ревера // Записки Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника. — Львів, 2002. — Вип. 9/10. — С. 216—230.
9. *Руснак І.* Коментарі / І. Руснак // Кулак. Месники. Віднайдений рай : роман, оповідання, новели / У. Самчук. — Дрогобич : Відродження, 2009. — С. 466—478.

Наталія Кобрин

МУЗИЧНІ ХРОНІКИ «НОВОГО ЧАСУ» І ВАСИЛЬ БАРВІНСЬКИЙ

Напрями, зміст і тематичні групи музичної критики на шпальтах суспільно-політичного часопису «Новий Час» проаналізовано на тлі української музичної культури 20—30-х рр. ХХ ст. та діяльності по-

коління професійних музикантів. Зокрема, висвітлено публікаторський доробок В. Барвінського — одного з провідних музичних рецензентів цього видання.

Ключові слова: українська галицька музична критика, газета «Новий Час», В. Барвінський.

Направления, содержание и тематические группы музыкальной критики на страницах общественно-политической газеты «Новый Час» проанализированы на фоне украинской музыкальной культуры 20—30-х гг. XX в. и деятельности поколения профессиональных музыкантов. В частности, рассмотрено публикаторское достояние В. Барвинского — одного из ведущих музыкальных рецензентов этого издания.

Ключевые слова: украинская галицкая музыкальная критика, газета «Новый Час», В. Барвинский.

On the basis of Ukrainian musical culture at the 20—30-ies of the 20th c. and the activities of the professional musicians the trends and the subject of musical critiques in the pages of the socio-political magazine «Novyi Chas» has been examined herein. In particular, the activities of Vasyl Barvynskiy — a prominent musical reviewer of this newspaper have been studied.

Key words: Ukrainian Galician music critiques, «Novyi Chas», V. Barvynskiy.

Українська щоденна періодична преса суспільно-політичного та інформаційного спрямування протягом першої половини ХХ ст. у Галичині була найважливішим джерелом відомостей про визначні явища національної музичної культури і композиторської творчості. 1933 р. один із провідних українських галицьких композиторів В. Барвінський відзначав: «Годі заперечувати, що великий вплив на формування загального світогляду широких кругів громадянства в якомусь питанню має і повинно мати писане слово, і то не тільки в спеціальних журналах, але і часописах» (Де кілька думок про наше музичне життя // Новий Час. — 1933. — Ч. 84 (16 квіт.). Автор вів мову, зокрема, і про музичні дописи, вважаючи своїм обов'язком інформувати громадськість про кожну вагому українську музичну подію і тим сприяти збагаченню суспільного мистецького світогляду. Завдяки певній систематичності публікацій музичного змісту, широкій читацькій аудиторії суспільно-політичних видань, співпраці в них відомих музикантів, розмаїттю тематики і жанрів музичної критики часописи постають як необхідна й цікава сфера наукових досліджень.

Проблеми розвитку української галицької музичної критики та публіцистики ще в 30-х рр. минулого століття привернули увагу С. Людкевича, який у статті «Огляд нашої музичної публіцистики в Галичині» (Українська Музика. — 1937. — Ч. 1. — С. 2—4) уперше стисло подав історію українських фахових музичних часописів, однак автор зовсім не торкався публікацій музичного змісту в інших виданнях. Така позиція стала до певної міри традиційною і в сучасних дослідженнях, більшість яких присвячена саме фаховій музичній періодиці [6; 8]. Дослідники часопису «Новий Час» також майже не звертаються до музичної тематики на сторінках цього часопису [7]. Незважаючи на те, що музикалії суспільно-політичних щоденних видань, зокрема «Нового Часу», досить часто використовуються як джерельний матеріал, наприклад у статтях Н. Кашкадамової [4] та публікаціях автора статті [5], як цілісний тематичний блок вони не розглядалися. Щоправда, у бібліографічному покажчику В. Денисюк [1] знаходимо дані про музичні дописи й рецензії, які упорядник не виділив окремою тематичною групою.

Матеріалом для дослідження стали публікації на музичні теми в суспільно-політичній газеті «Новий Час», як доповнення до неї — у «Літературно-науковому додатку «Нового Часу» та сторінках «Альманаху «Нового Часу» (Календаря для всіх)».

Увага саме до цих видань, особливо до «Нового Часу», умотивована кількома причинами. По-перше, функціонування «Нового Часу» охоплює вагомий етап розвитку української галицької музичної культури та музично-критичної думки (20—30-х рр.), пов'язаний з діяльністю генерації професійних музикантів та утворенням Союзу українських професійних музик (СУПроМ). По-друге, в публікаціях на музичні теми в «Новому Часі» протягом 30-х рр. яскраво простежуються принципи СУПроМу щодо висвітлення національного музичного життя у пресі, одним із промоторів яких часто ставав композитор В. Барвінський: введення музичної сторінки або колонки в кожному з великих видань, інформування про всі вагомі події національного музичного життя, необхідність співпрацювати для реалізації цього з професійними музикантами. По-третє, найінформативніша і найцікавіша частина дописів, статей та рецензій музичної тематики в «Новому Часі» належить видатному композиторові В. Барвінському і становить понад третину музично-критич-

ного (радше — літературно-музичного) доробку митця (однак до сьогодні не дослідженого і навіть не зібраного в повному обсязі).

Отже, в центрі уваги нашої статті — напрями і зміст музично-критичних публікацій «Нового Часу» та супутніх видань на тлі розвитку української музичної культури, їх жанрові типи, автори й дописувачі, а також діяльність В. Барвінського як одного з головних музичних референтів газети.

«Новий Час» належить до тих українських галицьких часописів, редактори яких неодмінно протягом майже всього періоду його функціонування (1923—1939) провадили музичну сторінку або принаймні подавали короткі повідомлення про музичне життя. Зміст цих дописів і повідомлень із часом розширювався, інформативність та їхня літературно-мистецька якість поступово зростали: від кількох коротких інформацій-анонсів у 1923—1924 рр. (у 20-х рр. їх кількість за рік не перевищувала 10 позицій) до майже щотижневої музичної сторінки у 30-х рр. Загалом у виданні налічується понад 500 друкованих матеріалів на музичні теми. Однією з перших музичних публікацій на сторінках часопису стала рецензія С. Гайдучка на посібник «Рухові забави й ігри з мельодійними примівками» О. Суховерської, виданий 1924 р. у Львові (1924. — Ч. 16 (2 берез.)), а, ймовірно, останній допис — інформацію про музичне життя української громади у Відні знаходимо 1939 р. (Грицай О. Величавий вечір української музики у Відні. — 1939. — Ч. 141 (26 черв.)). Дописи та повідомлення часопису висвітлюють музично-мистецькі події передовсім у Львові, Галичині, а також в українській діаспорі на широких географічних теренах (Варшава, Прага, Відень, Берлін, Краків, а також Франція, Бельгія, США, Канада та ін.).

Як правило, ці публікації розміщувалися у спеціальній рубриці «З концертної салі» (варіанти назв: «З музичного життя», «З музики», «Музичні замітки», «З концертної естради») або у тематично вужче окреслених рубриках: «З театру», «З опери», «З львівської опери», «З львівської фільгармонії». Назва музичної рубрики «З концертної салі» вперше з'явилася 1925 р. (ч. 77 (22 жовт.): під такою назвою вміщено анонс концерту кооперативи «Український Театр» за участю співачки Д. Левицької та сестер Мандичевських — скрипальки і піаністки (поданий С. Людкевичем докладний відгук на цю подію опублікувало «Діло» (1925. — Ч. 243 (30 жовт.)). Того

ж року поряд із короткими повідомленнями й анонсами в часописі було надруковано ширші музичні дописи без зазначення рубрики. В одному з них (Одна з учасниць. Курс діригентів. — 1925. — Ч. 6 (29 січ.) йшла мова про тримісячні диригентські курси, проведені у Львові з ініціативи товариства «Просвіта» та за сприяння Вищого музичного інституту ім. М. Лисенка (курси вів С. Людкевич).

Дописи та повідомлення з музичного життя містили й інші рубрики часопису:

а) «По Радянській Україні» (1926—1929) — серед іншого тут подавалися повідомлення про стан музичної культури України за Збручем, зокрема про діяльність Музичного товариства ім. М. Леонтовича в Києві та процеси українізації Харківського оперного театру, як-от у дописах «З музичного життя» (1926. — Ч. 49 (18 лип.)), «Справа української опери» (1926. — Ч. 63 (8 верес.);

б) «По той бік океану» («По той бік Атлантику») — дописи про музичні події в культурному житті української діаспори США і Канади, за цими публікаціями можна відстежити, наприклад, діяльність кобзаря В. Ємця (1930. — Ч. 119 (20 жовт.)), концерти хору О. Кошиця (1932. — Ч. 42 (26 лют.)), успіхи композитора М. Гайворонського за океаном тощо (автор дописів підписувався криптонімом О. Г.);

в) сторінка «Життя краю» заповнювалася дописами з різних місцевостей Галичини, зокрема оповіщеннями про святкові академії, концерти, діяльність місцевих філій «Боянів», Музичного товариства ім. М. Лисенка, просвітянських хорів, між іншим, звідси дізнаємося про успіхи «Копичинецького Бояна» (1936. — Ч. 239 (22 жовт.) та концерти «Чортківського Бояна» (1933. — Ч. 18 (27 січ.)). Найчастіше повідомлення з галицьких регіонів були анонімними чи підписані псевдонімами або криптонімами: Ер. (Перемиська хроніка. Академія в честь митр. Й. В. Рутського. — 1937. — Ч. 114 (26 трав.)), Гість (Брідська хроніка. Броди в століття «Русалки Дністрової»). — 1937. — Ч. 166 (29 лип.), іноді свої матеріали з провінцій подавали відомі місцеві музиканти, як-от В. Безкоровайний із Тернополя (Тернопільська хроніка. Концерт богословів у Тернополі. — 1935. — Ч. 190 (27 серп.)).

Систематичні публікації музичної рубрики «Нового Часу» простежуємо впродовж 1929—1939 рр.: зазвичай це щомісячні, в окремі

концертні сезони — щотижневі дописи й рецензії (назву рубрики зазначено не в усіх випадках). Серед авторів і дописувачів — відомі в Галичині композитори та музиканти: В. Балтарович — «3 концертної естради. Концерт Спів. Тов. «Сурма» при співучасті тов. «Львівський Боян» (1934. — Ч. 259 (19 листоп.); В. Барвінський — композитор, директор ВМІ ім. М. Лисенка — був постійним автором музичної рубрики видання; В. Витвицький опублікував кілька рецензій у 1937—1939 рр., серед них відгуки — на ювілейні концерти М. Лисенка і В. Барвінського: «Концерт з творів М. Лисенка» (1937. — Ч. 284 (22 груд.), «Святочний концерт В. Барвінського» (1938. — Ч. 287 (26 груд.); С. Людкевич — автор двох рецензій 1927 р.: «3 музичного руху. [Концерт Анни Остапчук і В. Божейко]» (ч. 115 (14 жовт.), «3 концертної естради. [В 100-літню річницю Бетовена]» (ч. 49 (9 трав.); М. Колесса — автор полемічної статті на захист професійності «На музичні теми» (1935. — Ч. 56 (15 берез.); Ч. 60 (20 берез.); Ч. 61 (21 берез.); Ч. 62 (22 берез.); Ч. 64 (24 берез.); Н. Нижанківський, якому належить два дописи 1935 р.: «Святочний концерт з нагоди 17-тих роковин проголошення української держави» (ч. 20 (31 січ.), «3 концертної салі. Концерт в честь Баха й Генделя» (ч. 257 (19 листоп.); М. Островерха — автор статті «Опера «Норма» В. Белліні: 1831—1931» (1931. — Ч. 141 (18 груд.); Ч. 142 (21 груд.).

«Альманах «Нового Часу» та «Літературно-науковий додаток «Нового Часу» в 30-х рр. друкували переважно спогади, аналітичні чи публіцистичні статті з нагоди пам'ятних музичних подій, ювілеїв, матеріали на честь визначних композиторів і музикантів. Зокрема, на сторінках «Літературно-наукового додатка «Нового Часу» впродовж 1937—1938 рр. розміщувалися ювілейні творчі портрети композиторів і музикантів, як-от М. Лисенка (Барвінський В. Микола Лисенко. — 1937. — Ч. 4 (8 листоп.). — С. I), В. Барвінського (Витвицький В. Василь Барвінський у тридцятиліття творчості й праці. — 1938. — Ч. 8 (28 лют.). — С. I), В. Косенка (Барвінський В. Віктор Косенко. — 1938. — Ч. 43 (31 жовт.). — С. II—III), спогади про М. Лисенка (1937. — Ч. 7 (29 листоп.). — С. II), інтерв'ю з українським музикологом із Праги Ф. Шешком (1938. — Ч. 30 (1 серп.). Серед матеріалів «Альманаху «Нового Часу» на 1938 рік» публікувалася науково-популярна студія В. Витвицького «Музичне життя Галичини» [2].

Жанровий обсяг музичної критики «Нового Часу» доволі широкий: повідомлення, анонси, анотації, дописи, рецензії, спогади, інтерв'ю, публіцистичні та науково-популярні статті тощо. З огляду на специфіку видання у ньому помітно переважають інформаційні та аналітичні різновиди музичної критики [3].

Інформаційні публікації — анонси, повідомлення, дописи, анотації, інтерв'ю — були одними з перших форм музичної колонки «Нового Часу» (Український національний концерт в Грацу. — 1924. — Ч. 31 (27 квіт.), вони переважають серед публікацій 20-х рр., залишаючись і надалі присутньою частиною газетних матеріалів. Найчастіше у них подані інформація про час і місце події, більш чи менш докладна програма концерту або святкування, як-от перед симфонічним концертом на честь І. Франка 1933 р. (Відкриття Надгробника Івана Франка. Програма свята. — 1933. — Ч. 110 (20 трав.). Іноді анонсом про концерт слугувала добірка відгуків рецензентів з іноземних видань або повідомлення про успіхи за кордоном, особливо коли йшлося про концерти відомих українських виконавців (Перед концертом Любки й Христі Колессів. — 1933. — Ч. 107 (17 трав.). Анотації, здебільшого авторства В. Барвінського, попередньо інформували про проведення українських урочистих академій та окремих концертів з цікавою та змістовною програмою, що складалася із нових або маловідомих у Галичині музичних творів, як-от у випадку Франківської академії 1933 р.: на ній вперше у Львові прозвучала Друга симфонія Л. Ревуцького та нові композиції галицьких митців — В. Барвінського, Н. Нижанківського, А. Рудницького (Барвінський В. Перед Святочною Академією з нагоди відслонення пам'ятника Іванові Франкові. — 1933. — Ч. 117 (29 трав.).

Окремий пласт матеріалів музичної тематики — інтерв'ю з відомими особистостями: співаком М. Менцинським (Р. Г. Модест Менцинський. Кілька хвилин розмови з князем наших тенорів. — 1928. — Ч. 64 (25 трав.), музикознавцем Ф. Стешком із Праги (Цегельський Е. В лабораторії українського музиколога // Літературно-науковий додаток «Нового Часу». — 1938. — Ч. 30 (1 серп.). — С. III—IV), а передовсім — два розгорнутих інтерв'ю з В. Барвінським. Перше з них (Др. Л. Розмова з директором Василем Барвінським. — 1928. — Ч. 145 (26 листоп.) відбулося одразу після концертної подорожі композитора Україною. Воно доповнене ілюс-

трацією — маловідомою світлиною, на якій зафіксовано В. Барвінського і Б. Бережницького в Харкові під час поїздки із виступами по Україні 1928 р. у товаристві композиторів і музикантів — С. Богатирьова, М. Вериківського, П. Козицького, Л. Ревуцького, А. Рудницького та ін. (Наші музики на Великій Україні [Світлина]. — 1928. — Ч. 145 (26 листоп.)). Друге інтерв'ю присвячене реформі польського музичного шкільництва та її впливу на діяльність і майбутній стан ВМІ ім. М. Лисенка, з нього дізнаємося не лише про деталі структури інституту (крайову мережу філій, напрями спеціалізації, функціонування дитячого і дорослого хорів та оркестрів тощо), а й про статус вишу в системі музичної освіти Польщі. В. Барвінський стверджував, що «Міністерство Освіти трактує нас як Консерваторію, відносно деяких прав, як право видавання дипломів, залізничних легітимацій і т. п. В минулому шкільному році наш Інститут і Консерваторія Польського Муз.[ичного] Т[овариств]ва, дістали групу А, як одинокі з музичних шкіл у Львові» (Наша консерваторія. (Розмова співробітника «Нового Часу» з Директором Вищого Музичного Інституту ім. Лисенка у Львові). — 1936. — Ч. 242 (26 жовт.)).

Публікації аналітичного типу — рецензії, огляди та статті — в «Новому Часі» переважно належать В. Барвінському. У своїх «справозданнях» (тобто рецензіях та оглядах) з найрізноманітніших музично-культурних і концертних подій митець, як правило, подавав розгорнені та ґрунтовні матеріали, докладно розглядаючи програму вечора, подаючи влучні анотації щодо виконаних творів та оцінку майстерності виконавців, переваги і недоліки їх інтерпретації, а також висловлюючи власні естетичні переконання. Ось яка структура рецензії на Шевченківську академію з нагоди 75-х роковин смерті поета (Концерт у 75-ліття смерті Т. Шевченка. — 1936. — Ч. 63 (19 берез.): традиція Шевченківських концертів у Галичині, її витоки і значення, відтак — аналіз програми концерту, анотації до виконаних творів (тут, зокрема, автор особливу увагу звернув на прем'єру кантати «Заповіт» С. Людкевича) і виконавських характеристик хорів; висвітлення певних проблем української галицької музичної культури (в цьому випадку дописувач відзначив деякі організаційні питання українських концертів).

Обсяг і докладність аналітичної оцінки виконавців та виконуваних творів у публікаціях В. Барвінського різняться залежно від

типу концертної події. Про камерні та сольні концерти, які організовувалися відповідними музичними товариствами, автор, як правило, подавав ґрунтовні і вимогливі у фаховому сенсі огляди та рецензії (Михайло Дуда. — 1936. — Ч. 226 (7 жовт.); Українська пісня на протязі 30-літ [Концерт Марії Сокіл і А. Рудницького]. — 1935. — Ч. 216 (29 верес.). Натомість у відгуках на національно-патріотичні академії В. Барвінський привертав увагу радше до суспільно-культурних та мистецьких аспектів українського музичного життя Галичини, розглядаючи різноманітні актуальні питання національної культури і музичної творчості (Стрілецька пісня в музиці і слові. — 1936. — Ч. 260 (16 листоп.).

Серед аналітичних публікацій «Нового Часу» особливу увагу варто звернути на статті полемічного та публіцистичного характеру, з яких постають реалії українського музичного життя Галичини. В. Барвінський, автор однієї з таких публікацій (Актуальна справа. Чого ми не вміємо. — 1932. — Ч. 170 (5 серп.), акцентував три проблеми тогочасної музичної культури галицьких українців: 1) однотипний зміст концертних програм (з огляду на відсутність видань усієї творчої спадщини композиторів нерідко виконуються одні й ті ж композиції); 2) потреба створити українське нотне видавництво, яке би забезпечувало музикантів і широке суспільство якісними і недорогими нотними виданнями; 3) активізація пропагування української музики за кордоном, зокрема, з цією метою необхідно, на думку автора, зібрати копії та друки всіх найцінніших творів національної музичної літератури. Композитор стверджував: «В дійсності не тільки твори Лисенка чи Січинського, але і багато інших вартісних творів є недоступні не то для ширшого загалу, але і для виконавців. То що з творів Лисенка та інших наших композиторів появилося в «Державному Видавництві України» чи у «Київському музичному видавництві» [...] є важко доступні для ширшого загалу через доволі високу ціну тих видань».

В. Барвінський працював музичним оглядачем «Нового Часу» майже десять років (1929—1938), друкуючи одночасно власні матеріали і в інших українських часописах Львова — «Діло» (до 1932 р.), «Назустріч» (1934—1937 рр.), «Українська Музика» (1937—1939 рр.). Поштовхом до співпраці В. Барвінського з «Новим Часом», ймовірно, стало згадане інтерв'ю композитора після його

концертів у радянській Україні (1928. — Ч. 145 (26 листоп.) — цей рік у Галичині був одним із апогеїв зацікавлення музичними подіями на Наддніпрянщині, а першою публікацією митця — «Вражіння з побуту на Україні». З цієї розлогої статті, яку часопис подав у 45 числах, від квітня до вересня 1929 р. (ч. 38—100), відомо, що редакція сама замовила композиторові ці спомини (1929. — Ч. 100 (11 верес.). У них приваблюють неймовірна докладність побутових, особистих, мистецьких вражень, прагнення чітко хронологічно відтворити події, влучні естетичні спостереження щодо музичної творчості, які за своєю насиченістю іноді нагадують вкраплені в текст рецензії.

У вересні 1934 р., зважаючи на факт кількарічної співпраці з часописом, В. Барвінський за рішенням СУПроМу (це товариство якраз було в процесі організації) отримав доручення «окремо звернутися до редакції «Нового Часу» в справі створення у нім сталого або періодичного музичного кутка, або сторінки» [9, с. 66]. Із запису від 18 квітня 1935 р. у «Книзі протоколів СУПроМу» стає зрозуміло, що саме В. Барвінський був «сталим музичним референтом», оскільки існувала «умова з дир. Барвінським, як своїм музичним референтом, на підставі якої редакція зобов'язалася без згоди і відома дир. Барвінського не поміщувати в часописі жодних музичних рецензій, ані дописів» [9, с. 81].

За період співпраці з цим виданням композиторові належало в ньому 136 різноманітних матеріалів за підписами В. Б. або В. Барвінський. Найпліднішими для митця стали 1932—1933 рр. (по 22 публікації кожного року) та 1936—1937 рр. (відповідно 22 і 39 публікацій). Протягом концертного сезону (осінь—весна) вказаних років рецензії та дописи В. Барвінського друкувалися майже щотижнево, 1937 р. — іноді двічі-тричі на тиждень, охоплюючи найбільш значущі події українського музичного життя Галичини: національно-культурні урочистості, цікаві та змістовні концерти Львівської філармонії, оперні вистави у Львові, ювілейні дати відомих музикантів, визначні гастролі.

Сезон 1936—1937 рр. варто назвати одним із найілюстративніших у сенсі музично-критичної діяльності В. Барвінського в «Новому Часі». Автор подавав такі матеріали:

- майже щомісячно огляди оперних сезонів у Львові чи відгуки на деякі вистави, виокремлюючи найкращі спектаклі театру, режи-

серів та акторів, неодмінно підкреслюючи виступи у Львівській опері українських співаків, акцентуючи, часом в іронічній манері, проблеми діяльності опери, як-от згадуючи «оплески після кожної вищої і довшої ноти співака чи співачки» як «вже виключно львівську спеціальність» (З львівської опери. — 1937. — Ч. 43 (27 лют.).

Із дописів В. Барвінського дізнаємося, що в січні—лютому 1937 р. у Львівській опері йшли «Паяци» Р. Леонкавалло, «Сільська честь» П. Масканьї, «Жидівка» Ж. Галеві, «Кармен» Ж. Бізе, «Севільський цирюльник» Дж. Россіні, «Борис Годунов» М. Мусоргського, «Пікова дама» П. Чайковського та інші спектаклі за участю українських виконавців М. Голинського, М. Сокіл, В. Тисяка, А. Поліщука (1937. — Ч. 14 (23 січ.); Ч. 43 (27 лют.);

- рецензії на найвизначніші концерти Львівської філармонії, як-от два симфонічні концерти за участю диригента Г. Шерхена і піаніста Л. Мюнцера, про які В. Барвінський писав як про такі, що «вибилися своїм значінням знову далеко поза нормальний хід концертного життя Львова» (З львівської фільгармонії (Диригент д-р Г. Шерхен, п'яніст Л. Мінцер). — 1937. — Ч. 26 (6 лют.);

- розгорнені пояснення до виконуваних творів, зокрема анотацію до опери «Ноктюрн» М. Лисенка та музичної картини «Вечорниці» П. Ніщинського, виставою яких, за висловом автора, «віддаємо поклін невмірущій пам'яті» двох великих українських композиторів (Перед виставою опери М. Лисенка «Ноктюрн» та «Вечорниці» П. Ніщинського у Львові. — 1937. — Ч. 69 (30 берез.);

- докладні та змістовні відгуки на національно-патріотичні імпрези та камерні концерти українських музичних товариств. Український концертний сезон осені 1936 р. — весни 1937 р. у Львові, як свідчать матеріали композитора, виглядає насиченим цікавими національно-культурними і мистецькими подіями (Михайло Дуда. — 1936. — Ч. 226 (7 жовт.); Одарка Бандрівська — Галя Левицька. — 1936. — Ч. 233 (15 жовт.); Спогади про Остапа Нижанківського. Відчит проф. др. К. Студинського. — 1936. — Ч. 256 (11 листоп.); «Наталка Полтавка». — 1936. — Ч. 254 (9 листоп.); Стрілецька пісня в музиці і слові. — 1936. — Ч. 260 (16 листоп.); Вечір камерної музики. — 1936. — Ч. 262 (18 листоп.); Галя Левицька. — 1936. — Ч. 273 (2 груд.); Вечір мало званої фортепіанної старовини. — 1936. — Ч. 279 (10 груд.); Марта Кравців. — 1936. —

Ч. 290 (25 груд.); Святочна Академія в 19-ті роковини бою під Крутами. — 1937. — Ч. 22 (2 лют.); 3 концертної сали. Вечір камерної музики. — 1937. — Ч. 34 (17 лют.); Вечір новітньої української пісні. — 1937. — Ч. 38 (22 лют.); Вечір скрипкових творів Лесі Деркач (Кляса проф. Москвичева). — 1937. — Ч. 76 (7 квіт.); Академія в 300-ліття смерті митрополита Й. В. Рутського. — 1937. — Ч. 64 (24 берез.); Концерт Українського Хору. Диригент Дмитро Котко. — 1937. — Ч. 90 (24 квіт.); Святочний концерт в 100-ліття появи «Русалки Дністрової». — 1937. — Ч. 87 (21 квіт.); Ольга Лепкова. Вечір пісень і оперових арій. — 1937. — Ч. 110 (21 трав.); Вечір пісні. Андрій Поліщук. — 1937. — Ч. 114 (26 трав.); 3 наших імпрез. Свято Чорноморської Фльоти. — 1937. — Ч. 120 (2 черв.).

Цікаво, що принаймні на 10 концертів того сезону В. Барвінський подав два варіанти рецензій у різних виданнях — у «Новому Часі» та «Українській Музиці». Їх порівняння дозволяє краще і глибше зрозуміти не лише музично-критичний стиль композитора, а й індивідуальні особливості його дописів та рецензій у щоденнику «Новий Час».

Отже, рецензії часопису, на відміну від їх варіантів у фаховому виданні «Українська Музика», близьких до типу хроніки, не переобтяжені зайвою інформативністю та організаційними деталями (час, місце події, кількість публіки тощо). Натомість дані про виконавців концерту та програми не лише точні, а й супроводжуються змістовними коментарями щодо індивідуальної манери концертантів та стилістичних ознак виконуваних ними творів.

Аналітично-критичний стиль писання, властивий загалом рецензійному стилю В. Барвінського, у публікаціях «Нового Часу», на противагу, можливо, надто лаконічним його ж відгукам у фаховому часописі, відрізняється ґрунтовністю та прискіпливістю, а також помітно більше вибагливою та колоритною мовою. Автор подає стислі характеристики творів, вирізняє індивідуальні інтерпретаційні особливості виконання, співставляє його позитивні прикмети й недоліки, іноді полемізує з виконавською манерою окремих концертантів, аргументуючи власні естетичні позиції та національно-суспільне чи мистецьке значення кожної музичної події.

Отже, масив музикалій на сторінках «Нового Часу» зосереджується переважно наприкінці 20-х — у 30-х рр. ХХ ст., розкриваючи

характерні тенденції української галицької музичної культури цього десятиліття. Вагому частину друківаних матеріалів становлять щотижневі/щомісячні анонси й повідомлення, дописи та рецензії з концертів у Львові, які творять своєрідну хроніку українського музичного життя міста, а також висвітлюють діяльність інших національних товариств Львова, галицьких провінцій та закордону. Завдяки співпраці із часописом В. Барвінського та відомих українських музикантів Галичини (зокрема В. Витвицького, М. Колесси, С. Людкевича, Н. Нижанківського) рецензії, дописи та інші матеріали музичних рубрик «Нового Часу» виконували не лише інформаційну, а й просвітницьку функцію, пропагуючи національне мистецтво, збагачуючи знання творчості українських композиторів та музикантів — піаністок Л. Колесси (Любка Колесса. З приводу виступу в VIII Симфонічному концерті. — 1938. — Ч. 13 (4 квіт.). — С. II—III) і Г. Левицької (З концертової салі. Галя Левицька. II-ий вечір із циклю. — 1937. — Ч. 18 (28 січ.), співачок М. Сокіл, О. Бандрівської (З концертової салі. Марія Сокіл — Антін Рудницький. Українська народна пісня в сучасній обрібці. — Ч. 240 (28 жовт.) тощо, відкриваючи нові імена (Вечір українських хорових і фортепянових новин. — 1929. — Ч. 31 (22 берез.)). Певна систематичність музичної рубрики, різноманіття надрукованих матеріалів визначають цей масив публікацій «Нового Часу» як одне з найінформативніших і найцікавіших музично-історичних джерел.

1. Видання Івана Тиктора та концерну «Українська преса»: бібліогр. покажч. (1923—1977) / уклад. В. Г. Денисюк. — Львів, 2000. — 368 с.
2. *Витвицький В.* Музичне життя Галичини / Василь Витвицький // Альманах «Нового Часу» («Календар для всіх») на рік 1938. — Львів, 1937. — С. 145—147.
3. *Зінкевич О.* Музична критика: теорія і методика / Олена Зінкевич, Юрій Чекан. — Чернівці : Книги—XXI, 2007. — 424 с.
4. *Кашкадамова Н.* Любка Колесса, українська піаністка : статті та матеріали / ред.-упоряд.: Н. Кашкадамова, В. Бобицька. — Львів : Літопис, 2011. — 460 с.; *Кашкадамова Н.* Фортепянне мистецтво у Львові : статті, рецензії, матеріали / Наталія Кашкадамова. — Т. : Астон, 2001. — 400 с.
5. *Кобрин Н.* Галицька музична критика 20—30-х рр. ХХ ст. (За матеріалами українських періодичних видань) / Наталія Кобрин // Збірник праць Науково-дослідного центру періодики. — Львів, 2004. — Вип. 12. — С. 299—319; *Кобрин Н.* Українське концертне життя в контексті на-

- ціонального відродження (За матеріалами галицької періодики 20—30-х рр. ХХ ст.) / Наталія Кобрин // Збірник праць Науково-дослідного центру періодики. — Львів, 2006. — Вип. 14. — С. 251—261; *Кобрин Н.* Історія української музики на шпальтах періодичних видань (кінець ХІХ — 30-ті рр. ХХ ст.) / Наталія Кобрин // Збірник праць Науково-дослідного центру періодики. — Львів, 2009. — Вип. 1(17). — С. 257—273.
6. *Коноварт Т.* 100-ліття заснування часопису «Артистичний Вістник» / Тамара Коноварт // *Musica humana* : зб. ст. кафедри музичної україністики. — Львів, 2005. — Ч. 2. — С. 205—217.
7. *Наконечна З.* Корпус публікацій «Нового Часу» про І. Франка / Зоряна Наконечна // Збірник праць Науково-дослідного центру періодики. — Львів, 2006. — Вип. 14. — С. 244—251; *Наконечна З.* Шевченкіана на сторінках часопису «Новий Час» (1923—1939 рр.) / Зоряна Наконечна // Збірник праць Науково-дослідного центру періодики. — Львів, 2007. — Вип. 15. — С. 157—162; *Наконечна З.* Біографістика на сторінках часопису «Новий Час» (1923—1939 рр.) / Зоряна Наконечна // Збірник праць Науково-дослідного центру періодики. — Львів, 2008. — Вип. 1(16). — С. 114—122; *Наконечна З.* Часопис «Новий Час» (1923—1939 рр.): особливості формування інформаційного блоку / Зоряна Наконечна // Збірник праць Науково-дослідного центру періодики. — Львів, 2009. — Вип. 1(17). — С. 111—119.
8. *Серєда О.* Українська музична преса Галичини 20—30-х рр. ХХ ст.: історія становлення та особливості функціонування / Оксана Серєда // Збірник праць Науково-дослідного центру періодики. — Львів, 2009. — Вип. 1(17). — С. 53—69.
9. Союз Українських Професійних Музик у Львові : матеріали і док. / упоряд. В. Сивошіп. — Львів : Сполом : Видавництво М. П. Коць, 1997. — 144 с.

Айше Платонова

ОСОБЛИВОСТІ РЕКЛАМНОЇ АКТИВНОСТІ КРИМСЬКИХ МАС-МЕДІА

Досліджено чинники, за допомогою яких проявляється рекламна активність кримських мас-медіа. Як приклад розглянуто діяльність рекламних агенцій Криму. Особливу увагу приділено агентствам, що надають рекламні послуги у сфері друкованих видань півострова.